

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeostaje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programom radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej) oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej) oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 czerwca 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data on wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including personal income tax advances and including compulsory social insurance contributions (retirement and other pensions, sickness insurance) paid by the insured person.

Social benefits

1. Information on **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period from 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits of farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in the case of farmers who are authorised to receive benefits from those systems simultaneously.

2. The following persons (including members of their families) are authorised to receive retirement and other pensions, among others:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) public safety functionaries, i.e.: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 June 2002 the Office of State Protection), the Central Anti-Corruption Bureau, the Polish Border Guard, the State Protection Service (until 31 January 2018 the Government Protection Bureau), the State Fire Service;

- Ochrony Państwa (do 31 stycznia 2018 r. Biura Ochrony Rządu), Państwowej Straży Pożarnej;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
 - 10) rolnicy indywidualni;
 - 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę; również od tej daty nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających to świadczenie.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented **in gross terms**, i.e. including advances for personal income tax.

8. Since 1 April 2016 the child-raising benefit from the "Family 500+" has been granted to persons authorised on the basis of the Act of 11 February 2016 on State Aid in Raising Children (Journal of Laws 2022 item 1577). Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child up to 18 years of age, regardless of family income; also since that date the information on the number of families receiving the benefit is not collected.

The benefit is financed from the state budget.

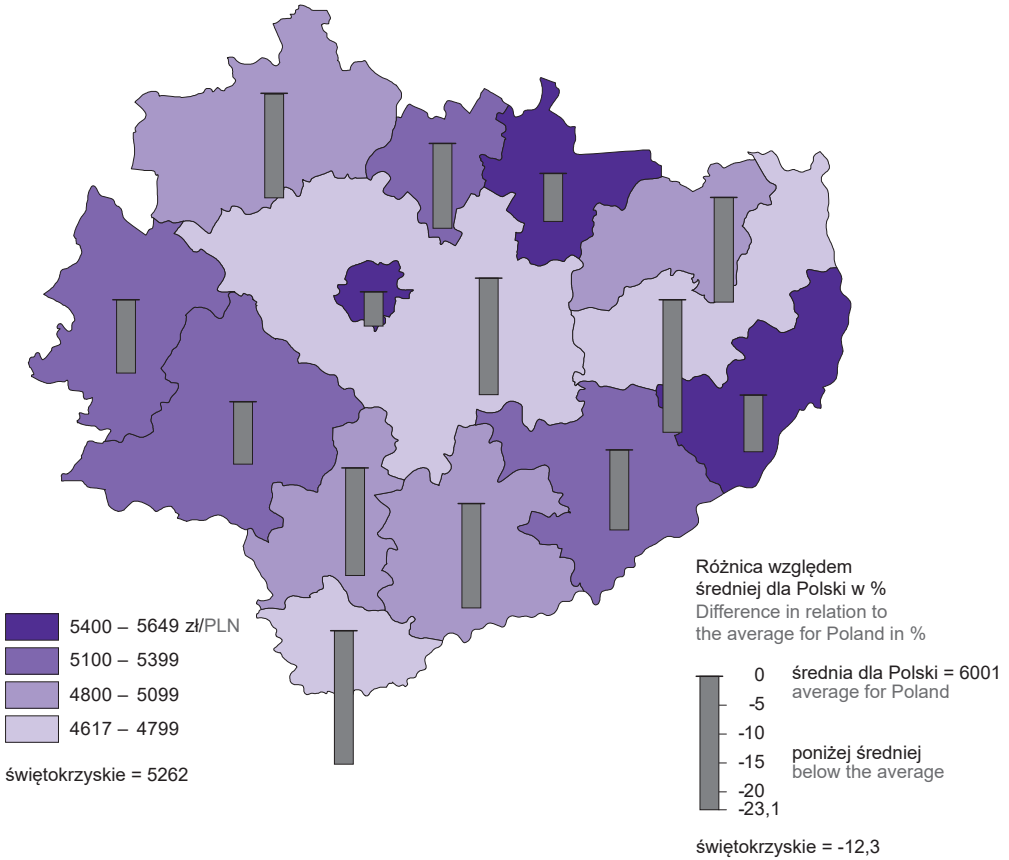
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia Wages and salaries

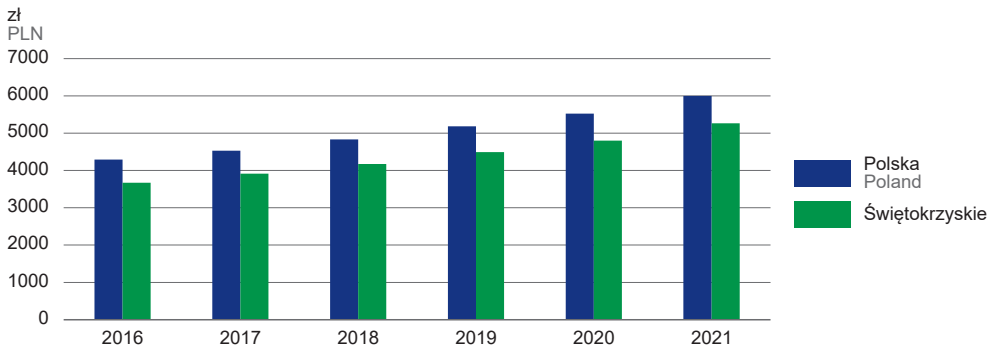
TABL. 1 (45). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2021		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities with more than 9 employed persons	
O G Ó Ł E M	2793,23	3374,56	4538,11	4988,53	5262,19	T O T A L
sektor publiczny	3358,19	4062,82	5497,10	6109,87	6109,87	public sector
sektor prywatny	2458,46	2994,44	4057,31	4438,21	4705,62	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3773,86	4865,26	5616,64	6393,72	7261,37	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2813,80	3468,92	4648,33	5000,80	5129,70	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2673,16	3320,09	4570,18	4921,77	5052,72	of which manufacturing
Budownictwo	2348,52	2727,21	3645,00	4044,10	4467,48	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2117,95	2637,88	3573,78	4021,14	4257,63	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2067,72	2576,43	3386,60	3717,87	3915,37	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1742,11	2329,52	3011,80	3371,43	3559,80	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3432,46	3729,13	5099,11	5680,22	5342,30	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3954,09	4548,98	5886,83	5973,01	6426,04	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2958,27	3530,72	5326,78	5567,97	5927,88	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2564,24	3100,95	4161,45	4462,51	4544,97	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1937,77	2385,68	3235,28	3521,40	3478,61	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3715,39	4295,61	5942,13	6332,35	6332,35	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3344,16	4018,05	5074,77	5442,44	5459,94	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3117,80	3648,72	5420,76	6554,13	6704,90	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2733,94	3154,84	4073,58	4312,87	4347,77	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2072,23	2728,59	3578,42	3911,88	3744,31	Other service activities

MAPA 1 (15). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2021 R.
 MAP 1 (15). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a
 Average monthly gross wages and salaries^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities with up to 9 employed persons.

Świadczenia społeczne
Social benefits
TABL. 2 (46). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2021	SPECIFICATION
OGÓŁEM	310885	300408	312726	309720	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	235763	234423	253638	253420	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	156557	162434	192815	194405	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	36213	28933	19775	18416	disability pensions
renty rodzinne	42993	43056	41048	40599	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	75122	65985	59088	56300	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (47). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2021	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	4846,6	5938,3	7519,9	7960,2	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	4007,8	5024,4	6550,8	6999,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1416,62	1786,10	2152,28	2301,63	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2860,2	3700,9	5165,2	5570,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1522,47	1898,67	2232,37	2387,87	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	481,6	490,8	426,4	412,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1108,14	1413,60	1797,12	1864,90	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	666,1	832,7	959,1	1016,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1291,03	1611,73	1947,17	2086,74	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	838,7	913,8	969,1	960,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	930,42	1154,09	1366,71	1422,24	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 1 na str. 184.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see notes to “Wages and salaries. Social benefits” chapter, item 1 on page 184.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (48). ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”
„FAMILY 500+” CHILD-SUPPORT BENEFIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2021	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	113,6 ^a 175,5	182,0	180,7	Child-raising benefit: average monthly number of children in respect of whom families receive the benefit in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	909469,3	1149102,1	1133001,1	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i ro- dzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1334	1318	1077	Child-raising supplement: average monthly number of children in respect of whom foster families and foster homes receive the supplement
wypłaty świadczenia w tys. zł	6612,6	6767,3	6467,2	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo -wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	94	90	80	Lump sum supplement: average monthly number of children in respect of whom family care and education centres receive the supplement
wypłaty świadczenia w tys. zł	509,4	478,4	402,5	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	414 ^b	756	400	Supplement equal to the child-raising benefit: average monthly number of children in respect of whom other centres receive the benefit
wypłaty świadczenia w tys. zł	1097,0 ^b	2391,7	2488,3	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 8 na str. 185, b – od 1 lipca do 31 grudnia.

Uwaga. W 2021 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 33987 rodzin.

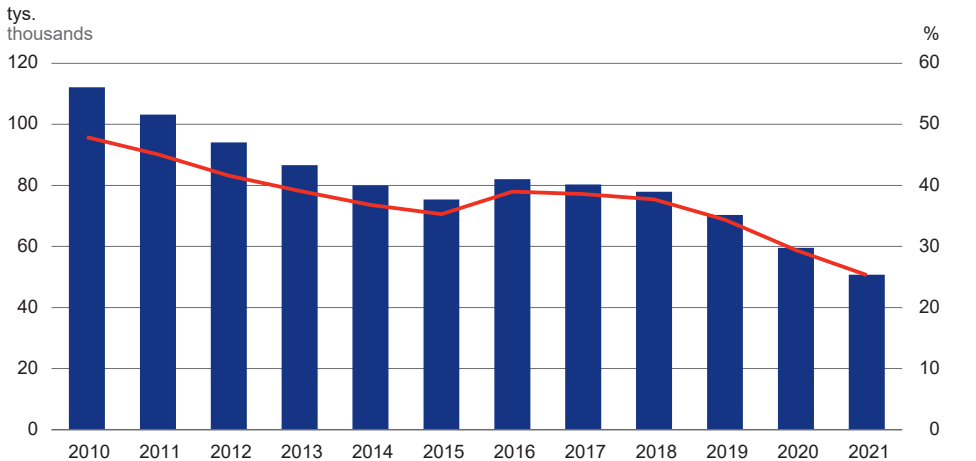
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

a, b Data concern the period: a – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see notes to „Wages and salaries. Social benefits” chapter, item 8 on page 185, b – from 1 July to 31 December.

Note. In 2021, 33987 families had the Large Family Card.

S o u r c e: data of the Ministry of Family and Social Policy.

WYKRES 1 (31). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH
CHART 1 (31). PERSONS RECEIVING FAMILY BENEFITS

■ Liczba dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (w tysiącach)
Number of children aged under 17 in respect of whom parents receive the family allowance (in thousands)

— Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny
w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (w %)
Share of children aged under 17 in respect of whom parents receive the family allowance in the total
number of children of this age (in %)